nis, kuriame rasta buitinės keramikos, koklių fragmentų, metalo ir kaulo dirbinių. Ankstyviausias sluoksnis datuojamas XIV a. pabaiga – XV a. pradžia.

TEST INVESTIGATIONS AT THE BERNARDINŲ LANE 8

In 2005 during the archaeological test insvestigations performed at the Bernardinų lane 8 two test pits were excavated; the total area of 7.99 m^2 was investigated. A 3 m thick cultural layer was found; remains of foundations reflecting several construction stages and a pavement were discovered. Fragments of household pottery and stove-tiles, as well as metal and bone items were found. The earliest horizon of the cultural layer dated to the late 14th – early 15th century.

ŽVALGYMAI VILNIAUS SENOJO MIESTO VIETOS TERITORIJOJE

Andrius VAICEKAUSKAS

2005 m. **Savičiaus g. 13**, į P nuo Šv. Marijos Ramintojos bažnyčios buvo tiesiama šiluminė trasa. Šių žemės darbų vietoje atlikti archeologiniai žvalgymai. Žvalgyta 90 m ilgio, 195,4 m^2 ploto, iki 1,2–1,6 m gylio tiestos šiluminės trasos vieta. Trasos atkarpoje AB, kuri buvo kasama Š–P kryptimi, 2,92 m atstumu į PV nuo Šv. Marijos Ramintojos bažnyčios PV kampo 90 cm gylyje aptiktas 22–30 cm storio tamsiai pilkos žemės su gyvulių kaulais, griuvenomis sluoksnis, kuriame rasta plokštinių ir karnizinių XVII a. datuojamų koklių dalių. 1,36–1,4 m gylyje aptiktas akmenų grindinio fragmentas, po kuriuo prasidėjo ir iki pat tranšėjos dugno tęsėsi tamsiai pilkos žemės su pavieniais medžio angliukais sluoksnis. Jame rasta XVI a. antrosios pusės – XVII a. pirmosios pusės buitinės keramikos šukių.

Trasos atkarpa BC kasta PV–ŠR kryptimi nuo atkarpos AB P galo, 6 m atstumu į P nuo Šv. Marijos Ramintojos bažnyčios P sienos. Joje 5,11 m atstumu į PV nuo šios bažnyčios PV kampo aptiktas gotikos laikotarpio *mūras M1*, kurio paviršius pasiektas 35 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, o apačia buvo žemiau projektinio trasos gylio. Mūras M1 buvo iki 1,16 m pločio, mūrytas iš rausvų plytų ir akmenų eilių, ryštų kietu rupiu pilkšvu kalkių skiediniu. Mūras M1 – tai buvusio pastato sienos, besidriekiančios Š–P kryptimi, dalis. Architektūrinių tyrimų duomenimis, mūras datuojamas XIV a. antraja puse – XV a. Supiltiniuose sluoksniuose, susiformavusiuose užverčiant šio pastato rūsius ar liekanas, rasta XVII a. datuojamų radinių.

Trasos atkarpa CD kasta Š–P kryptimi nuo atkarpos BC R galo, 5,5 m į P nuo Šv. Marijos Ramintojos bažnyčios P sienos. Joje 7,4 m atstumu nuo šios bažnyčios P sienos 42 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas plytų, ryštų moliu, *mūras M2*. Architektūrinių tyrimų duomenimis, mūras priklauso iki XVI a. šioje vietoje buvusio užstatymo liekanoms. Aplink buvusiuose perkastos ir supiltos žemės sluoksniuose aptikta XVII a. antraja puse datuojamų puodų šukių.

Trasos atkarpa DE kasta PV–ŠR krypti-

mi nuo atkarpos CD P galo, 14 m atstumu į P nuo Šv. Marijos Ramintojos bažnyčios apsidos P sienos. Šioje atkarpoje 23 m atstumu į PR nuo bažnyčios PV kampo ir 30,5 m atstumu į PV nuo bažnyčios PR kampo aptiktas *mūras M3*, besitęsiantis ŠR–PV kryptimi. Mūre M3 įmūrytos jau naudotos apkapotos plytos. Architektūrinių tyrimų duomenimis, mūras datuojamas XVI a. pirmąja puse. Atkarpoje DE 0,58–1 m gylyje aptikti akmenų grindinio fragmentai, po kuriais slūgsojo iki 36 cm storio pilkos žemės sluoksnis su XVII a. datuojamos buitinės keramikos fragmentais.

Trasos atkarpa EF kasta PV–ŠR kryptimi nuo atkarpos DE R galo, 23 m į PR nuo bažnyčios PR kampo. 76 cm gylyje aptiktas XVI a. antrąja puse – XVII a. datuojamo kultūrinio sluoksnio fragmentas. Atkarpoje EF 22,6 m atstumu į PR nuo bažnyčios PR kampo ir 44,8 m atstumu į PR nuo bažnyčios PV kampo 48 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas 1,4 m pločio *mūras M4* – pastato sienos fragmentas. Jis sumūrytas iš rausvų plytų, rištų smulkiu rusvu kalkių skiediniu. Architektūrinių tyrimų duomenimis, mūras sumūrytas dviem etapais, datuojamas XV–XVI a. Į abi puses nuo mūro aptikta jo įkasimo duobė, užpildyta žeme permaišyta su smėliu.

2005 m. ties pastato **Aukštaičių g. 2** P fasadu Paupio g. buvo tiesiama šiluminė trasa. Šių žemės darbų vietoje atlikti archeologiniai žvalgymai. Žvalgyta 34 m^2 ploto, iki 1,4 m gylio kultūrinio sluoksnio dalis. Tranšėjoje aptikta tik 7 m ilgio, apie 60 cm pločio ir 1,4 m storio nesuardyto kultūrinio sluoksnio dalis, kurioje rasti keturi grindiniai: pirmasis – 14 cm gylyje, antrasis – 56–58 cm, trečiasis – 1,06–1,1 m, ketvirtasis – 1,4 m gylyje, pačiame tranšėjos dugne. Taip pat aptikta XVII–XX a. buitinės keramikos ir XVII a. plokštinių koklių šukių. Remiantis po grindiniais aptiktais radiniais, ankstyviausi rasti grindiniai datuojami XVII a. Likusioje tranšėjos dalyje aptikti vien ankstesnių žemės darbų metu permaišyti žemės sluoksniai.

2005 m. Vilniaus vietinės urbanistikos paminklo teritorijoje, **Gedimino pr. 22,** buvo vykdomi šilumos tiekimo trasos tiesimo darbai. Šių žemės darbų vietose atlikti archeologiniai žvalgymai. Žvalgytas 83 m^2 plotas, iki 1,13 m storio kultūrinio sluoksnio dalis. Archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis žvalgytose vietose sunaikintas anksčiau čia vykusių žemės darbų metu, užfiksuotos tik dvi nedidelės išlikusio kultūrinio sluoksnio atkarpos – 1 m ir 2,1 m ilgio, tačiau jose datuojamų archeologinių radinių nerasta. Permaišytuose kultūriniuose sluoksniuose kartu su vėlyvesniąja, XIX–XX a. buitine keramika, aptiktas ir XV–XVI a. datuojamo puodo kaklelio fragmentas bei XVI–XVII a. keptuvės rankenėlės dalis.

SURVEYS IN THE TERRITORY OF THE VILNIUS OLD TOWN

In 2005 archaeological surveys were performed at the Savičiaus Str. 13, Aukštaičių Str. 2 and Gedimino Av. 22. Remains of the 15th – 20th century cultural layers with scarce finds were discovered. At the Savičiaus Str. 13 fragments of masonry constructions datable to the second half of the 14th century – the 16th century were found.